



# DITT, MITT ELLER ALLAS?

Grundläggande upphovsrätt med årskurs 4, Årstaskolan

# 60 MINUTER OM UPPHOVSRÄTT



7 min Vad är upphovsrätt



12 min En film om upphovsrätt



11 min Tillåtet eller inte?



15 min Case



15 min Sammanfattning och avslut



Josef Sahlin

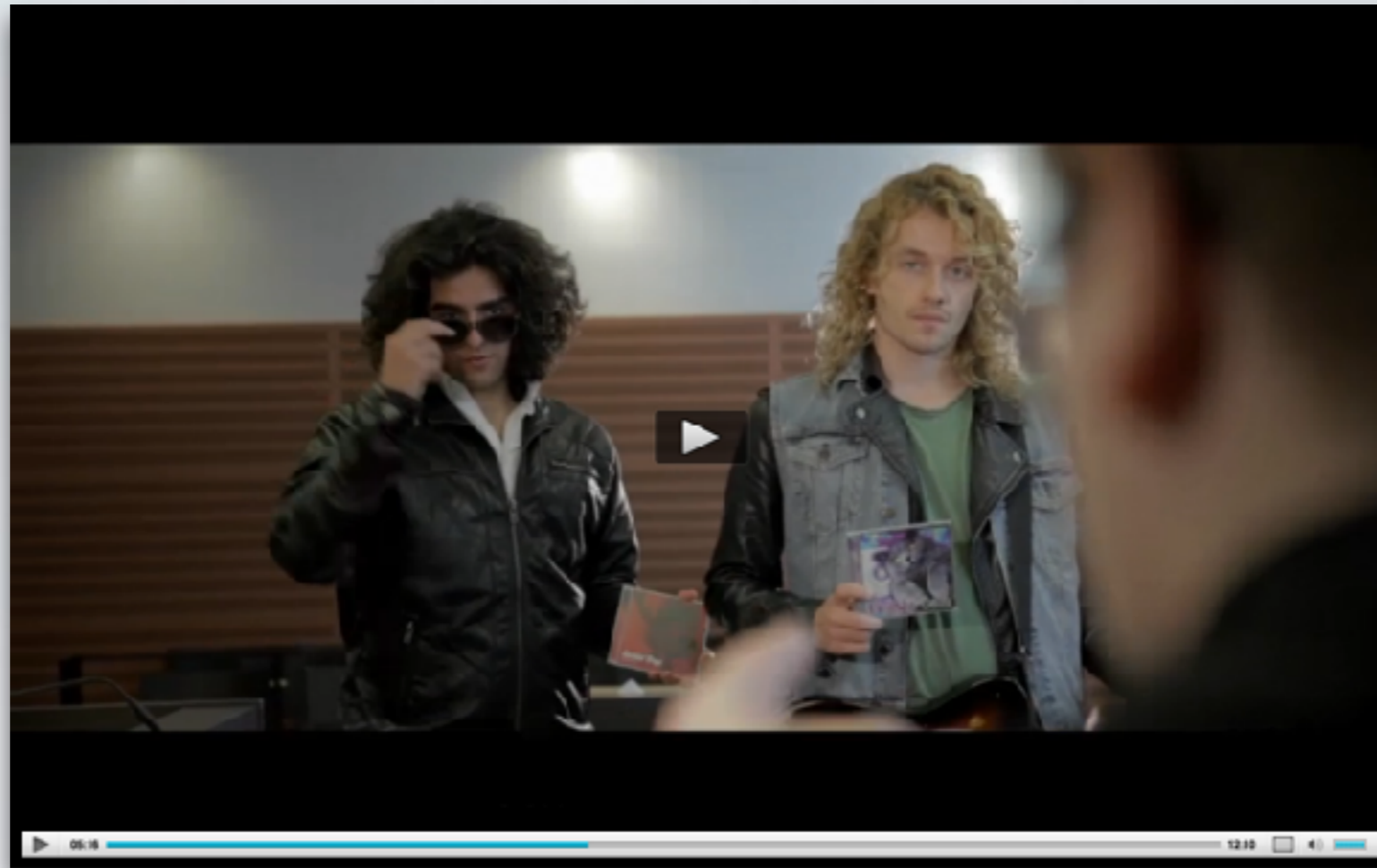


# VAD ÄR UPPHOVRÄTT?

- Bilder, musik, foton, texter, konstverk, vissa mönster m.m. skyddas av upphovrätt.
- Den som har skapat något har rätt att bestämma hur det ska spridas.
- Om du vill sprida någon annans skapelse måste du veta att du får det.



I Sverige är allt som skapas automatiskt skyddat. I USA t.ex. behövs ett C.



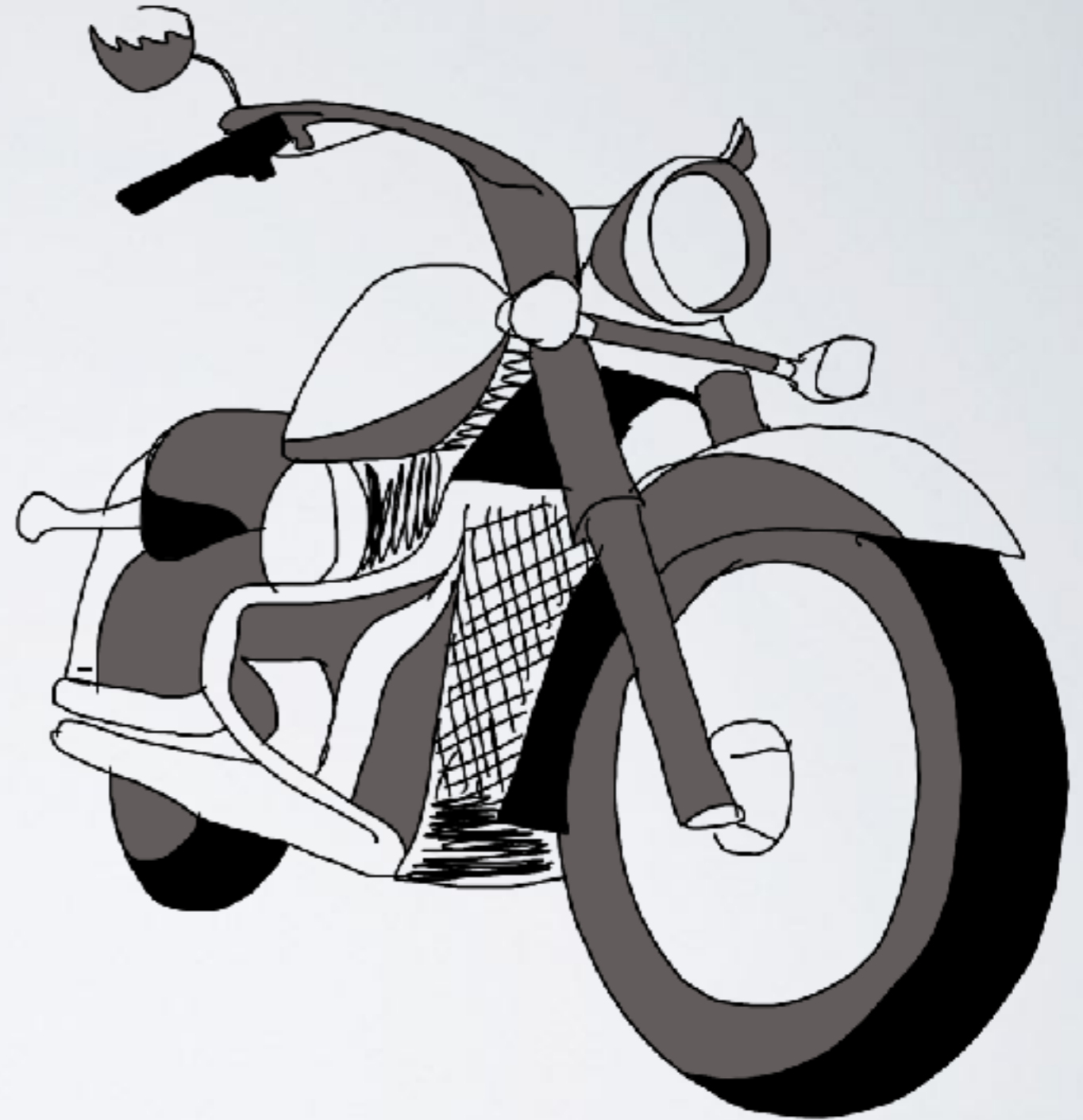
# EN FILM OM UPPHOVSRÄTT

12 min



# CASE I

Gina ska skriva en faktatext om motorcyklar. Texten ska sedan skrivas ut och lämnas in till läraren. Hon vill klistra in ett foto från internet. Kan hon bara ta en bild från internet? Behöver hon tänka på något speciellt?





## CASE 2

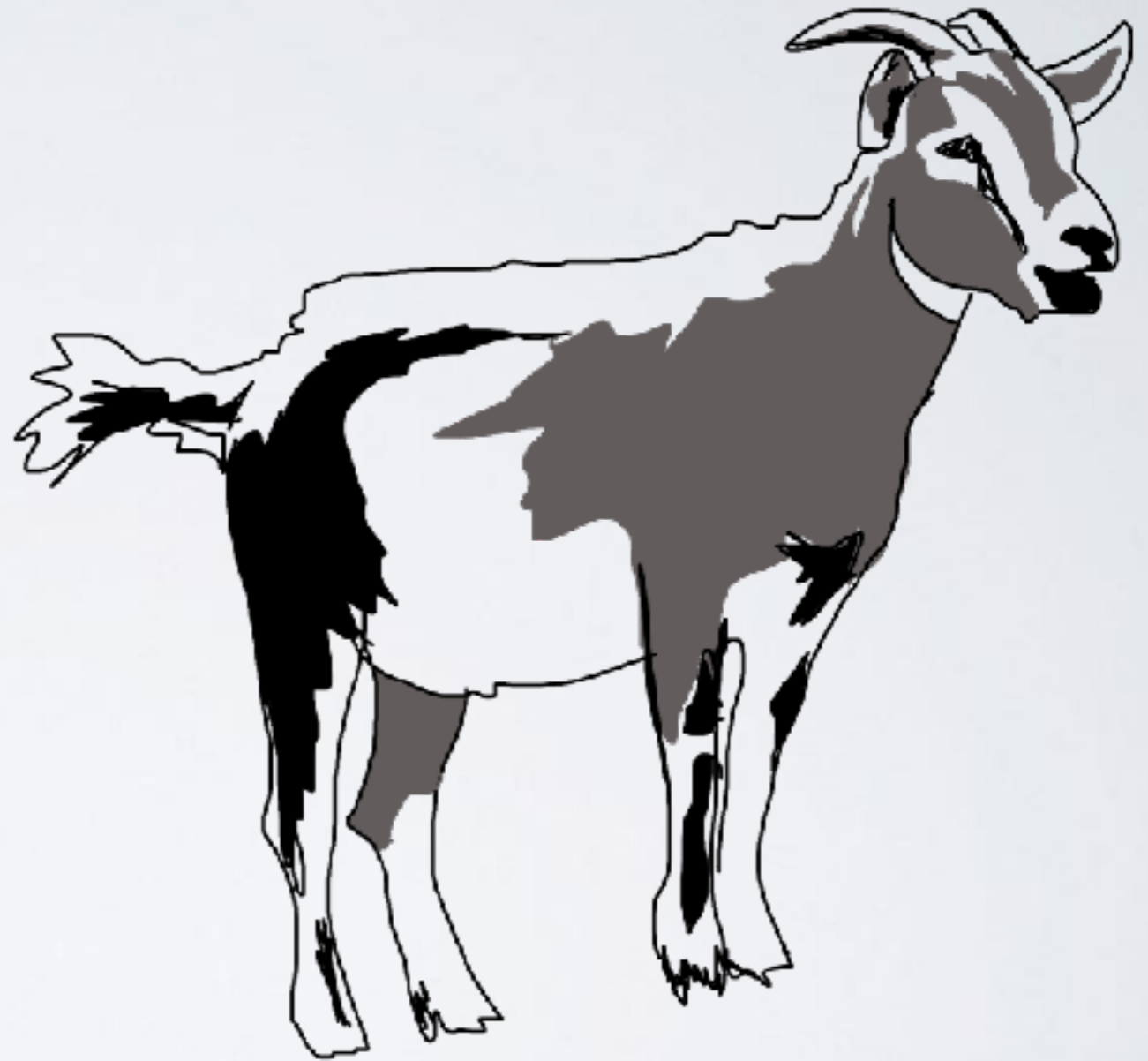
Gustav tar ett snyggt foto av Ronja och skickar det till henne. Ronja vill lägga upp det på Facebook. Får hon det? Bör hon tänka på något?





## CASE 3

Robin har gjort en e-bok i skolan som ska publiceras på internet. Han vill ha en bild på en get från internet. Kan han ta vilken som helst? Bör han tänka på något speciellt?





# CASE 4

Frej har hittat en bild av ett paraply på internet och under bilden står det namn på bilden och fotografen, samt CC-BY-NC-SA (Creative Commons-by-no commercial-share alike).  
Vad får han göra med bilden?





JAG BEHÖVER EN BILD TILL  
ETT SKOLARBETE...

# BILDER OCH UPPHOVSRÄTT

För lärare och elever, Årstaskolans skolbibliotek

SOM SKA MEJLAS/LÄMNAS  
TILL ELEV/LÄRARE

SOM SKA VISAS I  
KLASSRUMMET

SOM SKA PUBLICERAS  
PÅ INTERNET

LADDA NER VAD  
SOM HELST

FOTA ELLER RITA  
NÅGOT EGET

LADDA NER NÅGOT DU HAR  
TILLSTÅND ATT  
ÅTERPUBLICERA

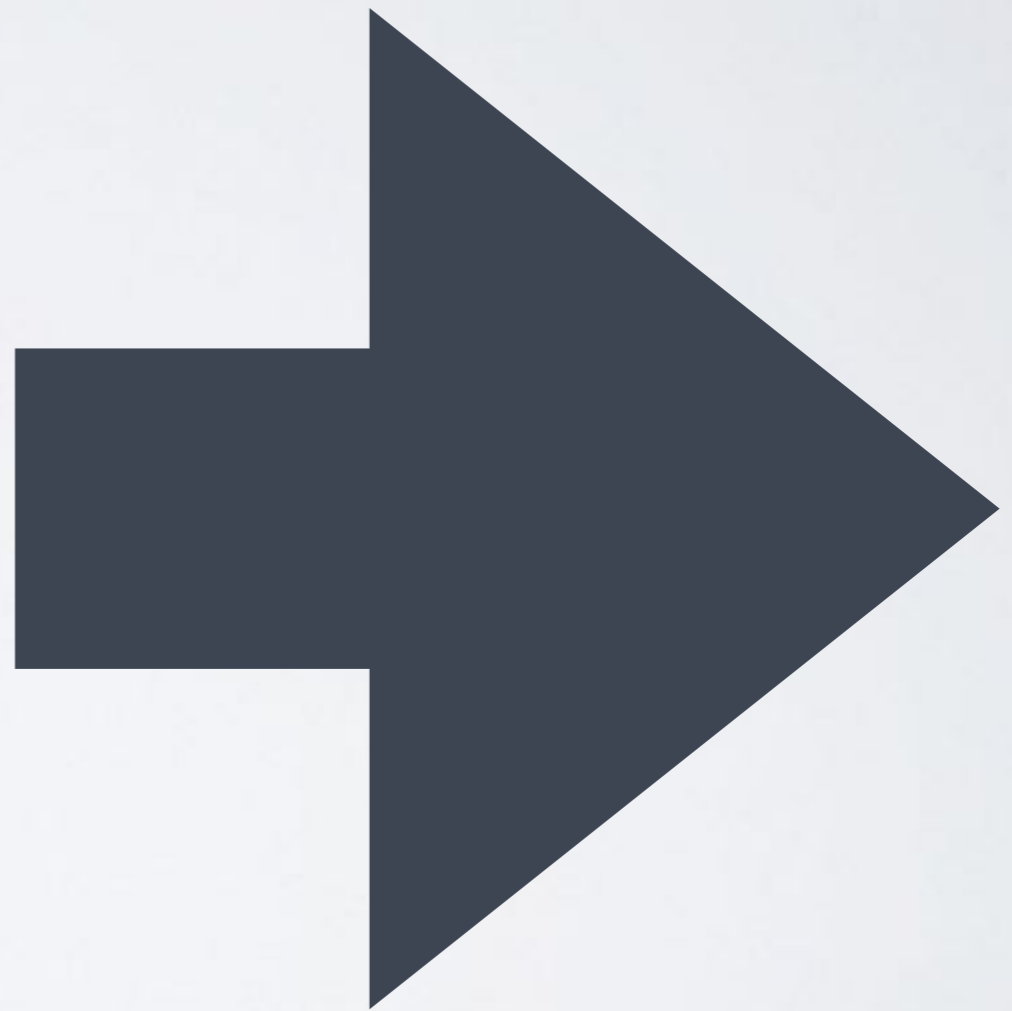
- Infoga en bildtext där du skriver bildens titel, upphovsman och var den här hämtad (om detta går att hitta). Inte för att lagen kräver det i skolan men det förbättrar intrycket av ditt arbete.
- Vi får använda upphovsrättsskyddade bilder för att skolan har ett skolkopieringsavtal.
- Detta gäller bara foton och andra illustrationer. Video, rörlig grafik och ljud har särskilda regler.

- Den som fotat eller ritat har rätten att bestämma hur den används.
- Du får gärna skriva i en bildtext hur din bild får användas. Använd då gärna licensverktyget Creative Commons.
- Skriv gärna titel och upphovsman under bilden.
- Skriver du ingenting så är den ändå automatiskt skyddad av upphovsrätten.
- Att fota av eller kopiera något som är skyddat av upphovsrätten räknas inte som att skapa något eget.

- Om du vill använda en bild som är upphovsrättsskyddad eller där det inte står hur du får använda bilden, så hör av dig till ägaren till bilden och fråga.
- Du hittar bilder som du får använda genom att trycka Avancerad sökning på Google och välja "fria" bilder.
- Skriv titel och upphovsman (om det framgår) under bilden.
- Skriv också under vilka villkor du får använda bilden. Dessa villkor måste givetvis också följas.
- Villkoren kan te.x se ut så här: CC-BY-SA, CC0, GFDL, public domain. Det brukar finnas en länk där det förklaras va licenserna betyder.
- Upphovsrättsskyddade bokomslag brukar få användas i samband med en bokrecension av boken. Läs på förlagets hemsida vad som gäller.

# ARBETA VIDARE

- Titta på fler filmer om upphovsrätt på [sli.se](http://sli.se)
- Sätt upp postern i klassrummet



<https://www.webbstjarnan.se/wordpress/wp-content/uploads/bild-som-k%C3%A4lla.pdf>

<http://www.skolverket.se/skolutveckling/resurser-for-larande/kollakallan/upphovsratt/lorarguider/bilder-1.155130>